

Erken gelen başarının insanda yarattığı tahribat belirgin olabilir ama erken gelen devrimin toplumdaki tahribatını ölçmek kolay değil.

Atatürk'ün yaptığı her işin doğru olduğu kanaatini taşımıyorum, hepsinin yanlış olduğunu da iddia edemem. Bununla beraber son on yılda şahit olduğumuz *geri tepmenin* İslamcılarının başarısından çok, Kemalistlerin başarısızlığından kaynaklandığını düşünüyorum. Olgunlaşmamış ağacın meyveleri karın ağrıttı ve insanlar kendi bildikleri yemişlerden vazgeçemediler.

Cumhuriyet'i kuranların Fransız İhtilali'ne özendikleri gerçek, ancak Fransız İhtilali'nin bir sebepten çok *sonuç* olduğunu, ona yön veren burjuvazi ve fikir camiasının Türkiye'de bulunmadığını unutmışlar. Cumhuriyet'in ileri gelenlerinin yaptıkları, Fransa'da hakim zümre olan aristokrasinin bir savaş esnasında krallığı devirmesine benziyor. Böyle olsaydı Fransız İhtilali'nin son kullanma tarihi de çok çabuk gelirdi. Devlet savaşla meşgulken yapılan devrimlerin müddeti en fazla 80-90 yıl demek ki, Rus İhtilali de bu açıdan Türk İhtilali'ne benziyor.

Olgunlaşmamış devrimin etkisini Türkiye'de hala kuvvetli bir pozitivist *cephenin* gelişmemiş olmasında görüyoruz. Fikren de, cismen de, inandığını doğrudan savunan, işi dinle dalga geçme ve ondan nefret etme mertebesinde bir adım daha ileriye götürecek ve insanlara madden ve *manen* daha mutlu olacakları bir tasavvur sunacak dindışı bir düşünce yok. Varsa yoksa bir takım ithal laflar, müslümanları ilgilendirmeyen, üzerinde ter ve kan izi bulunmayan, her tür toplumsal kanalı elinde bulundurmanın getirdiği boş bir kendine güvenden başka temeli olmayan *fikirler*. İnandığı uğruna kendini yakacak, gerçekten devrim yapmayı becerebilecek, bunun için *dincilerin* yüz senedir verdiği mücadelenin onda birini verecek kimse var mı?

Ben göremiyorum.

Bunları bir müslüman olarak yazıyorum. Müslümanların da aynı tehlikenin çemberinde, kurulu düzenin hoş yastıklarıyla kendilerini kandırmaya meylettikleri kanaatindeyim. Müslümanların avantajı dünyaya yabancılıkları ve kendilerini isbat gayretleri, müslümanların *da* medeni olduklarını, olabileceklerini göstermek mecburiyetinde olmaları ve bunun tepeden inme herhangi bir devrimden daha sağlam bir harekete yol açması. Bununla beraber bu işin yirmi, elli, yüz yıl sonrası da var.

Erken gelen devrimin biçtiği ağaçların, yeniden filiz verip, boy atmaya başlaması seksen yılı buldu. Bu ağaçların kurtlanmasını, yemişlerin çürüyüp, bizi hasta etmesini istemeyiz. Ayrıca tek çeşit meyve olmasını da istemeyiz, başka sağlıklı ağaçlar görmek ve kendi ağacımıza aşılayabilmek isteriz.

2021'den Not: Bu yazıyı 2014'ten de önce yazmış olmalıyım. Belki 2011, belki daha önce. O zamandan beri bu fikirlerimin özünde bir değişiklik olmasa da, *müslümanların Kemalistleşmesi* ile karşı karşıya kaldık. Bu belki 15 Temmuz'un sonrasında gelen bir mecburiyettendi ancak halihazırda Kemalizm'in

başarısız olduğunu iddia etmek 10 yıl öncesinden daha zor. Toplum da, devlet de milliyetçilik kışkacının içine daha çok çekildi.

Belki o zaman bahsettiğim *aşılama* bu şekilde vuku bulmuştur. Ancak bu beklediğim gibi *daha iyi meyveye* yol açmadı. Şu anki haliyle Kemalist ceberrutluğun yalınkat İslamcılıkla aşılandığını ve çıkan meyvenin de umut vadetmediğini düşünüyorum. Bununla beraber buradan filizlenecek hareketlerin Cumhuriyet'in kurulduğu günden bu yana derdi olmuş konularda daha yeşil dallar sunabilmesini bekliyoruz.